

استعدادیابی دانشآموزان

پیامبر اکرم ﷺ :

النّاسُ مِعَادُنْ كَمَعَادِنِ الْذَهَبِ وَ الْفِضَّةِ

مردم معدن هایی هستند مانند معدن طلا و نقره

اصول کافی ج ۸ ص ۱۷۷

مقدمه

عدالت آموزشی اقتضا می کند بدنه اصلی جامعه از آموزش و پرورش عمومی با کیفیت بهره مند شوند و دانش آموزان نیازمند توجه و کمک بیشتر در یادگیری، تحت آموزش های خاص قرار گیرند و همچنین لازم است کودکان مستعد و سرآمد نیز آموزش ها و آمادگی های لازم برای ایفای نقش محوری در جامعه و ایجاد پویایی در جوامع تحصیلی و شغلی پیرامون خود را کسب کنند. توجه به کودکان مستعد و سرآمد، رمز بقا و پیشرفت جوامع است و عدم تشخیص به موقع، عدم مناسب سازی برنامه های آموزشی و بی اعتمایی به مسائل عاطفی و اجتماعی این دانش آموزان مصدق بارز هدر دادن منابع ملی یک کشور است.

در فصل هفتم سند تحول بنیادین، در راهکار ۲۱-۳ طراحی و استقرار نظام جامع هدایت تحصیلی و استعدادیابی به منظور هدایت دانش آموزان به سوی رشته ها و حرفه های مورد نیاز حال و آینده کشور متناسب با استعداد، علاقه مندی و توانایی های آنان مورد توجه قرار گرفته است.

اهداف

- ۱- رعایت عدالت آموزشی در جامعه
- ۲- کشف دانش آموزان سرآمد در حیطه‌های مختلف ساحت‌های تعلیم و تربیت
- ۳- تحت پوشش قرار دادن کودکان نیازمند توجه بیشتر در یادگیری در ساحت‌های شش گانه تعلیم و تربیت
- ۴- پیشگیری از بی انگیزگی نسبت به مدرسه و تحصیل در دانش آموزان
- ۵- استفاده بهینه از نیروهای بالقوه و استعدادهای نهفته دانش آموزان

زمان برنامه‌ریزی: تابستان	مسئول اجرا: معاون آموزشی
زمان ارزشیابی: پایان نوبت اول و دوم	زمان اجرا: در طول سال تحصیلی

مسئول اجرا

مسئول اجرای شیوه نامه استعدادیابی معاونت آموزشی مدرسه با همکاری معاون پرورشی است.

مراحل اجرای شیوه نامه

- ۱- تعیین وضعیت دانش آموز از نظر خانواده:
به این منظور فرم ویژگی‌های دانش آموز از نظر خانواده، تهیه و به خانواده داده می‌شود. در این فرم ویژگی‌هایی از دانش آموز را والدین او ثبت می‌کنند. ویژگی‌هایی از قبیل عادات، توانایی‌های خاص، محفوظات، رفتارهای ویژه و دغدغه‌ها، علاقه‌مندی‌ها و شیرین کاری‌ها...
- ۲- تعیین وضعیت و ویژگی‌های دانش آموز از نظر معلم یا سرپرست پایه یا معلم راهنمای با مشورت معاون پرورشی و سایر معلمان و مربیانی که شناخت کافی از دانش آموز دارند.
به این منظور فرم ویژگی‌ها و توانایی‌ها و استعدادهای دانش آموز از نظر معلمان مدرسه تهیه و به معلم یا معلم راهنمای دانش آموز داده می‌شود. در این فرم ویژگی‌هایی از دانش آموز از نگاه معلم یا معلم راهنمای ثبت می‌شود.
- ۳- دو فرم تکمیل شده توسط والدین و معلمان و مربیان از سوی کارشناس مربوطه مورد محاسبات ذهنی و ...
- ۴-

بررسی و مطالعه قرار می گیرد. ویژگی های مندرج در دو فرم با هم تلاقی داده می شوند و جو افتراق و اشتراک بررسی می شوند و برآفراسنگی ها مشخص می گردند و در پوشش دانش آموز ثبت و ضبط می گردد.

۴- از دانش آموزانی که استعداد خاص در آن هاست تست های تکمیلی به عمل می آید و پس از اطمینان از مستعد بودن آن ها به مسئولین مدرسه و خانواده ایشان گزارش می گردد.

۵- رصد کردن استعدادهای کشف شده یا دانش آموزان نیازمند حمایت: به این منظور بررسی می شود که آیا متناسب با استعدادها یا حمایت های لازم برای دانش آموز برنامه ریزی گردیده است یا نه، تا اصلاحات لازم صورت پذیرد.

۶- شناسایی مراکز متناسب با استعداد دانش آموزان در خارج از مدرسه: متناسب با استعدادهای دانش آموزان مستعد و سرآمد مراکزی شناسایی می شوند و به والدین دانش آموزان مستعد معرفی می گردد.

۷- ارزشیابی فعالیت های انجام شده: فعالیت های به عمل آمده مورد ارزشیابی قرار می گیرند تا روایی و اعتبار آن ها ارزشیابی شود. از جهات مختلف روش تعیین اعتبار صوری، محتوایی و ملاکی، همچنین پایایی روش ها و فرم های مورد استفاده قرار گرفته مورد سنجش و ارزشیابی قرار می گیرد.

۸- ذی ربطان این شیوه نامه که باید در جریان اجرای آن قرار گیرند، عبارتند از: مدیر، معاونین آموزشی و پرورشی، معلمان و مربیان.

۹۰ / شیوه‌نامه‌های اجرایی مدارس

بررسی موارد شیوه‌نامه شماره ۹ / استعدادیابی دانشآموزان

ردیف	شرح	بلی	خیر	امتیاز
۱	آیا برای شناسایی استعدادهای دانشآموزان به مراحل مندرج در شیوه‌نامه مؤسسه توجه شده است؟			
۲	آیا مسؤول اجرای شیوه‌نامه استعدادیابی دانشآموزان، معاونت آموزشی مدرسه با همکاری معاون پرورشی است؟			
۳	آیا فرم ویژگی‌های دانشآموز از نظر خانواده، تهیه و در اختیار والدین قرار گرفته است؟			
۴	آیا فرم مذکور از سوی اولیای دانشآموزان تکمیل و به مدرسه عودت داده شده است؟			
۵	آیا فرم ویژگی‌ها و توانایی‌ها و استعدادهای دانشآموزان از نظر معلمین مدرسه تهیه و در اختیار آنان قرار گرفته است؟			
۶	آیا فرم مذکور از سوی معلمین تکمیل و در اختیار مسؤولین مربوطه قرار گرفته است؟			
۷	آیا فرم‌های تکمیل شده توسط والدین و معلمین از سوی معاونین آموزشی و پرورشی مدرسه مورد بررسی و مطالعه قرار گرفته است؟			
۸	آیا نسبت به شناسایی استعدادها و ثبت آنها در پوشه دانشآموز اقدام گردیده است؟			
۹	آیا از دانشآموزانی که استعداد خاصی در آنهاست، تست‌های تکمیلی به عمل می‌آید؟			
۱۰	آیا پس از اطمینان از مستعدبودن دانشآموزان در زمینه‌های گوناگون، به خانواده آنها گزارش می‌گردد؟			
۱۱	آیا علاوه بر دانشآموزان مستعد، در خصوص شناسایی دانشآموزان نیازمند حمایت نیز اقدام شده است؟			

*در هر ردیف با توجه به کیفیت اجرا امتیاز ۱ (کمترین) تا ۵ (بیشترین) در نظر گرفته می‌شود.

استعدادیابی دانش آموزان / ۹۱

ردیف	شرح	امتیاز	بلی	خیر
۱۲	آیا متناسب با استعدادها یا حمایت‌های مورد نیاز، برای دانش آموزان برنامه‌ریزی گردیده است؟			
۱۳	آیا تاکنون مراکز متناسب با استعداد دانش آموزان در خارج از مدرسه شناسایی شده‌اند؟			
۱۴	آیا متناسب با استعدادهای دانش آموزان مستعد و سرآمد، مراکز مذکور به والدین آنان معرفی شده‌اند؟			
۱۵	آیا از فعالیت‌های به عمل آمده در مدرسه جهت شناسایی استعدادها از سوی مؤسسه ارزشیابی انجام شده است؟			
۱۶	آیا مسؤول اجرای این شیوه‌نامه برای اجرای بهتر از تجربیات حداقل سه مدرسه موفق استفاده نموده است؟			
۱۷	آیا مسؤول اجراء اهم فعالیت‌های این شیوه‌نامه را به شکل مناسب در سایت مدرسه بارگذاری نموده است؟			

اقدامات اصلاحی برای مواردی که اجرا نشده است:

نام و نام خانوادگی و امضای مدیر	نام و نام خانوادگی و امضای معاون مربوطه	نام و نام خانوادگی و امضای مسئول مستقیم اجراء
------------------------------------	--	--